

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Oboer/224/2013
Identifikačné číslo spisu:	4607202823
Dátum vydania rozhodnutia:	20.03.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Anna Marková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:4607202823.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávneného: POHOTOVOSTĚ, s. r. o., Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 807 598, zastúpený: Fridrich Paľko, s. r. o., Grösslingova 4, Bratislava, IČO: 36 864 421, proti povinnej: G. Q., predtým O., nar. XX. P. XXXX, X. P. XXX/X, X., o vymoženie 232,36 EUR s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Topoľčany pod sp. zn. 4Er 230/2007, o dovolaní oprávneného proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre z 26. júla 2012, č. k. 11CoE 63/2012-75, takto

rozhodol:

- I. Návrh oprávneného na prerušenie dovolacieho konania sa z a m i e t a .
- II. Dovolanie oprávneného sa o d m i e t a .
- III. Povinnej sa náhrada trov dovolacieho a odvolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Súdny exekútor požiadal o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie na vymoženie 11 440,-- EUR s príslušenstvom v zmysle ust. § 44 Zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov (ďalej len „Exekučný poriadok“) na základe rozhodcovského rozsudku Stáleho rozhodcovského súdu z 8. novembra 2006, sp. zn. SR 4467/06, zriadeného zriaďovateľom Slovenská rozhodcovská, a. s., Karloveské rameno 8, Bratislava, IČO: 35 922 761 (ďalej len „rozhodcovský rozsudok“). Okresný súd Topoľčany uvedenej žiadosti vyhovel a súdneho exekútora poveril vykonaním exekúcie.

Okresný súd Topoľčany uznesením z 23. apríla 2012, č. k. 4Er 230/2007-49 exekúciu vyhlásil za neprípustnú a exekúciu zastavil. Uviedol, že o náhrade trov exekúcie bude rozhodnuté samostatným uznesením.

V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že v danom prípade je exekučným titulom rozhodcovský rozsudok. Nároky priznané rozhodcovským rozsudkom majú základ v zmluve o úvere uzavretej medzi oprávneným a povinnou. Neoddeliteľnou súčasťou zmluvy sú Všeobecné podmienky poskytnutia úveru, ktoré v bode 17 obsahujú rozhodcovskú doložku, z ktorej si svoju právomoc odvodil rozhodcovský súd. Exekučný súd preskúmal rozhodcovskú doložku podľa kritérií, na základe ktorých je založený inštitút neprijateľnej podmienky spotrebiteľskej zmluvy. Ďalej uviedol, že skutočnosť, že medzi účastníkmi ide o

spotrebiteľský vzťah, ako aj to, že rozhodcovský rozsudok zaväzuje povinnú aj na plnenia, ktoré sú v rozpore s dobrými mravmi, vyplýva z doteraz vykonaného dokazovania. Rozhodcovská doložka, z ktorej rozhodcovský súd odvodil svoju právomoc znemožňuje voľbu povinnej dosiahnuť rozhodovanie sporu štátnym súdom, ak podá žalobu oprávnený. Takouto doložkou sa spotrebiteľovi odníma právo brániť sa a podať žalobu na začatie konania alebo opravný prostriedok na všeobecný súd. Ďalej dospel k záveru, že povinná si rozhodcovskú doložku osobitne nevyjedнала, bola oprávneným vopred pripravená a dlžník nemal možnosť ovplyvniť jej obsah, mohol zmluvu len ako celok odmietnuť alebo podrobiť sa všetkým podmienkam. Rozhodcovská doložka je v neprospech povinnej ako spotrebiteľa aj z dôvodu miesta rozhodcovského konania. Poukázal na rozhodnutie Súdneho dvora EÚ C-168/05 Mostaza Claro. Súd prvého stupňa dospel k záveru, že rozhodcovská doložka je neprijateľná podmienka, ktorá je v zmysle § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neplatná, a preto na jej základe rozhodcovský súd nemal právomoc rozhodovať daný spor a vydať rozhodcovský rozsudok.

Na odvolanie oprávneného Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací, napadnutým uznesením uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil.

V odôvodnení svojho rozhodnutia sa stotožnil so závermi súdu prvého stupňa, preto sa v odôvodnení rozhodnutia obmedzil len na skonštatovanie správnosti dôvodov rozhodnutia podľa § 219 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“). S poukazom na uznesenie Ústavného súdu SR z 24. februára 2011, č. k. IV. ÚS 55/2011-19 konštatoval, že rozhodcovská doložka, ktorá mala založiť legitimitu pre exekučný titul nebola v predmetnej veci so spotrebiteľom osobitne vyjednaná, ale vyplýva zo zmluvných dojednaní štandardnej formulárovej spotrebiteľskej zmluvy. Rozhodcovská doložka v danej veci znemožňuje voľbu spotrebiteľa dosiahnuť rozhodovanie sporu štátnym súdom, ak dodávateľ ešte pred spotrebiteľom podal žalobu na rozhodcovskom súde. S poukazom na uvedené preto treba považovať rozhodcovskú doložku za neprijateľnú zmluvnú podmienku, pretože nebola so spotrebiteľom osobitne vyjednaná a núti ho v určitých prípadoch neodvolateľne podrobiť sa rozhodcovskému konaniu. Neprijateľná rozhodcovská doložka sa prieči dobrým mravom a výkon práv a povinností z takejto doložky potom odporuje dobrým mravom. Uviedol, že ustanovenie § 45 Zákona č. 244/2002 Z. z. umožňuje exekučnému súdu odmietnuť právnu ochranu nároku priznanému rozsudkom rozhodcovského súdu, ktorý vykazuje niektoré z väd uvedených v tomto ustanovení. V prípade zistenia týchto väd je oprávnený hľadiť na rozhodcovský rozsudok tak, akoby materiálne právoplatný nebol, nie je ním teda viazaný v zmysle § 159 O. s. p. S takýmto záverom korešponduje i ustanovenie § 35 Zákona č. 244/2002 Z. z., ktoré účinky rozhodcovského rozsudku obmedzuje len na účastníkov. S poukazom na uvedené konštatoval, že predmetný exekučný titul je materiálne nevykonateľný, nakoľko rozhodcovská doložka je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, a ako taká bola už od počiatku neplatná.

Proti napadnutému uzneseniu odvolacieho súdu podal oprávnený dovolanie, ktoré následne doplnil podaním zo 9. októbra 2012 a podaním zo 16. júla 2013 s označením „Doplnenie dovolania o právnu argumentáciu - porušenie práva EÚ a interpretácie práva EÚ Súdny dvorom EÚ“. Svoje dovolanie odôvodnil ustanovením § 241 ods. 2 písm. a/ O. s. p. a § 237 písm. a/ O. s. p., že súd rozhodol nad rámec zverenej právomoci, ustanovením § 237 písm. d/ O. s. p., že v tej istej veci sa už právoplatne rozhodlo, ustanovením § 237 písm. e/ O. s. p., že sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, ustanovením § 237 písm. f/ O. s. p., že súd svojím postupom odňal možnosť konať pred súdom, ustanovením § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p., že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, najmä súd nedostatočne zistil skutkový stav, pretože nevykonával náležité dokazovanie, ustanovením § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p., že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Navrhol, aby dovolací súd napadnuté uznesenie odvolacieho súdu a uznesenie súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Zároveň si uplatnil náhradu trov dovolacieho konania a navrhol, aby dovolací súd rozhodol o odložení vykonateľnosti napadnutého uznesenia. Taktiež navrhol, aby dovolací súd konanie prerušil podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. a Súdnemu dvoru Európskej únie na základe čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie predložil prejudiciálne otázky, ktoré bližšie v dovolaní špecifikoval.

Povinná sa k dovolaniu oprávneného nevyjadрила.

I. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie proti napadnutému uzneseniu odvolacieho súdu podal včas oprávnený zastúpený v súlade s § 241 ods. 1 veta druhá O. s. p., skúmal najskôr, či je dôvodný jeho návrh na prerušenie dovolacieho konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p.

K podobnému návrhu oprávneného na prerušenie dovolacieho konania sa už najvyšší súd vyjadril vo viacerých iných skutkovo a právne obdobných právnych veciach, v ktorých ten istý oprávnený vystupoval v procesnom postavení dovolateľa. Ako príklad najvyšší súd uvádza rozhodnutia sp. zn. 5 Cdo 370/2012 z 15. mája 2013 a sp. zn. 6 Cdo 350/2012 z 15. mája 2013, na ktoré v podrobnostiach poukazuje s tým, že s právnymi závermi v nich vyjadrenými sa stotožňuje aj v preskúmvanej veci, pre účely ktorej najvyšší súd dodáva, že Súdny dvor EÚ má právomoc vydať rozhodnutie o prejudiciálnych otázkach, ktoré sa týkajú: a) výkladu zmlúv; b) platnosti a výkladu aktov inštitúcií, orgánov alebo úradov alebo agentúr Európskej únie. Pokiaľ ale procesný postup súdov vo veci, v ktorej sa navrhuje prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p., má podklad v aplikácii vnútroštátneho práva, nie je žiadny dôvod pre prerušenie konania.

II. V ďalšom dovolací súd bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O. s. p.) skúmal, či oprávneným podané dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.). V prejednávanej veci dovolanie smeruje proti uzneseniu odvolacieho súdu. Uznesenia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú uvedené v § 239 ods. 1 a 2 O. s. p. Napadnuté uznesenie ale nevykazuje znaky žiadneho z nich. Vzhľadom na uvedené, prípustnosť dovolania nie je v zmysle § 239 ods. 1 a 2 O. s. p. proti napadnutému uzneseniu daná.

Prípustnosť podaného dovolania by v preskúmvanej veci prichádzala do úvahy, len ak v konaní došlo k niektorej z procesných väd taxatívne vymenovaných v § 237 O. s. p. Oprávnený procesné vady konania v zmysle § 237 písm. b/, c/ a g/ O. s. p. netvrdil a existencia týchto väd nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

K obsahovo rovnakým námietkam oprávneného, z ktorých vyvodzuje prípustnosť a opodstatnenosť dovolania podaného v preskúmvanej veci, sa už najvyšší súd vyjadril vo viacerých iných skutkovo a právne obdobných právnych veciach, v ktorých ten istý oprávnený vystupoval v procesnom postavení dovolateľa. Ako príklad uvádza najvyšší súd rozhodnutia z 3. júla 2013 sp. zn. 3 Cdo 58/2013, 14. mája 2013 sp. zn. 3 ECdo 46/2013, 3 Co 44/2013, 3. júla 2013 sp. zn. 3 ECdo 76/2013, 3. júla 2013 sp. zn. 3 Cdo 34/2013, 6. augusta 2013 sp. zn. 3 Cdo 2/2013 a 6. augusta 2013 sp. zn. 3 Cdo 45/2013, a konštatuje, že právne závery, ku ktorým dospel v týchto rozhodnutiach, sú plne opodstatnené aj v preskúmvanej veci.

V uvedených rozhodnutiach najvyšší súd konštatoval, že:

Prípustnosť dovolania z dôvodu nedostatku právomoci súdu (§ 237 písm. a/ O. s. p.) je daná, iba ak súd rozhodol vo veci, o ktorej nemal rozhodnúť; rozhodovanie súdov v exekučných veciach ale vyplýva priamo zo zákona (viď napríklad § 29, § 38 ods. 3 a § 44 ods. 1 Exekučného poriadku).

Vydanie poverenia na vykonanie exekúcie, nie je rozhodnutím vo veci samej, a preto nezakladá prekážku právoplatne rozhodnutej veci v zmysle v § 237 písm. d/ O. s. p. (viď aj rozhodnutie najvyššieho súdu z 1. februára 2012 sp. zn. 5 Cdo 205/2011 a tiež Ústavného súdu Slovenskej republiky z 13. júna 2012 sp. zn. III. ÚS 254/2012).

Ustanovenie § 237 písm. e/ O. s. p. dopadá iba na prípady, kedy súd prejednal a meritórne rozhodol vec,

hoci nebola splnená jedna z procesných podmienok konania - nebol podaný (žiadny) návrh na začatie konania vo veci, ktorá nemôže začať bez návrhu; v danom prípade ale bol podaný návrh na vykonanie exekúcie.

Nejde o vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p., ak súd pri skúmaní, či je exekučný titul vykonateľný (§ 44 ods. 2 Exekučného poriadku), vychádza z tvrdení oprávneného v návrhu na vykonanie exekúcie a z exekučného titulu a nevykonáva dokazovanie (ako procesnú činnosť súdu osobitne upravenú v ustanoveniach § 122 až § 124 O. s. p.), lebo je postačujúce, ak sú rozhodujúce skutočnosti dostatočne osvedčené okolnosťami vyplývajúcimi zo spisu.

Nejde o vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p., ak súd oboznamovanie s obsahom listín, ktoré je zamerané na posúdenie, či k návrhu na vykonanie pripojený exekučný titul je formálne aj materiálne vykonateľný, nevykonával na pojednávaní a za prítomnosti oprávneného a povinného; obdobne - teda aj bez nariadenia pojednávania, vykonania dokazovania a osobnej účasti oprávneného - môže exekučný súd dospieť k tomuto záveru aj pri riešení identickej otázky (vykonateľnosti exekučného titulu) v neskorších štádiách exekučného konania.

Ak sa exekúcia navrhuje na podklade rozhodnutia takého rozhodcovského súdu, ktorý nemal právomoc vydať ho, zastavením exekúcie sa neodopiera právo na výkon rozhodnutia a neznemožňuje oprávnenému možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O. s. p.); pokiaľ v určitej veci nedošlo k uzavretiu (platnej) rozhodcovskej zmluvy, nemohol spor prejednať rozhodcovský súd a v takom prípade ani nemohol vydať rozhodcovský rozsudok (R 46/2012).

Uvedené právne závery dovolací súd zastáva aj v preskúmvanej veci. V tejto súvislosti dovolací súd považuje za potrebné uviesť, že v štádiu, pri ktorom súd skúma, či žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrh na vykonanie exekúcie alebo exekučný titul nie sú v rozpore so zákonom (§ 44 ods. 2 Exekučného poriadku), sa vychádza z tvrdení oprávneného uvedených v návrhu na vykonanie exekúcie a z exekučného titulu. V tomto štádiu súd nevykonáva dokazovanie (§ 122 až § 124 O. s. p.), postačujúce je, ak sú rozhodujúce skutočnosti dostatočne osvedčené okolnosťami vyplývajúcimi zo spisu, vrátane do neho založených listín. Vzhľadom na to oboznamovanie sa obsahom listín za účelom posúdenia predpokladov na zastavenie exekúcie nemusí vykonávať na pojednávaní za prítomnosti oprávneného a povinného.

Na podporu uvedených záverov dovolací súd uvádza, že Ústavný súd Slovenskej republiky v uznesení sp. zn. II. ÚS 160/2013 považoval vyššie uvedenú argumentáciu za primeranú odpoveď k námietke oprávneného, že preskúmanie a vyhodnotenie obsahu listín (dokazovanie) v exekučnom konaní bolo vykonané bez jeho účasti, napriek tomu, že v konaní malo byť nariadené pojednávanie a že mu bolo odopreté právo vyjadriť sa k vykonávaným dôkazom. Ústavný súd porovnal na účely overenia slovenského prekladu rozsudku Súdneho dvora EÚ vo veci C-137/08 viaceré jeho jazykové verzie a dospel k výkladu, že všetky zhodne potvrdzujú záväzok súdu ex offio nariadiť „vyšetrovanie“ (a nie „dokazovanie“) za účelom zistenia, či súdna doložka tvorí súčasť spotrebiteľskej zmluvy podliehajúcej smernici Rady 93/13 EHS. V zmysle uvedeného výkladu ústavný súd konštatoval, že vnútroštátny súd je povinný „vyšetrovaním“ ex offio zisťovať skutkový stav na účely efektívnej ochrany spotrebiteľa podľa únievého práva a takýmto postupom nedochádza k porušeniu práv oprávneného na verejné prejednanie veci a vyjadrenie sa k vykonávaným dôkazom.

Dovolací súd sa stotožnil s názorom, že v danom prípade uzavretá rozhodcovská doložka - z dôvodov vysvetlených už súdmi nižších stupňov - je neprijateľná podmienka spotrebiteľskej zmluvy (§ 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka), čo zakladá jej neplatnosť. Neplatná rozhodcovská doložka nemohla založiť právomoc rozhodcovského súdu vydať označený rozhodcovský rozsudok, ktorý vzhľadom na to nie je vykonateľný exekučný titul.

K námietke oprávneného, že slovenský preklad čl. 3 ods. 3 bod 1. písm. q/ Smernice nie je správny, dovolací súd uvádza, že až do nadobudnutia účinnosti nariadenia Rady č. 216/2013 zo 7. marca 2013 o

elektronickom uverejňovaní Úradného vestníka Európskej únie je právne záväznou jeho písomná podoba, ktorej vyhotovenia v slovenskom jazyku zabezpečuje Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky (§ 3 zákona č. 416/2004 Z. z. o úradnom vestníku Európskej únie).

Rovnako nie je dôvodná námietka oprávneného týkajúca sa nedostatočného odôvodnenia písomného vyhotovenia rozhodnutí súdov oboch stupňov. Súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody rozhodnutia. Rovnako odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdil (aj s poukazom na obsah a dôvodnosť odvolania oprávnenej). Ich rozhodnutia nemožno považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavne nekonformné, pretože súdy sa pri výklade a aplikácii zákonných predpisov neodchýlili od znenia príslušných ustanovení a nepopreli ich účel a význam.

V súvislosti s námietkou oprávneného, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá má za následok nesprávne rozhodnutie vo veci treba uviesť, že táto vada je relevantným dovolacím dôvodom (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.), avšak (na rozdiel od väd taxatívne vymenovaných v § 237 O. s. p.) nezakladá (súčasne) aj prípustnosť dovolania. To isté platí aj o námietke oprávneného, ktorou namieta nesprávne právne posúdenie veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.).

Vzhľadom na uvedené možno zhrnúť, že v danom prípade prípustnosť dovolania nemožno vyvodiť z ustanovenia § 239 O. s. p. a iné vady konania v zmysle § 237 O. s. p. neboli dovolacím súdom zistené.

Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie oprávneného odmietol podľa § 218 ods. 1 písm. c/ v spojení s § 243b ods. 5 O. s. p., ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je tento opravný prostriedok prípustný.

III. Právo na náhradu trov dovolacieho konania vzniklo povinnej zmysle § 243b ods. 5, § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O. s. p., t. j. podľa úspechu účastníkov v dovolacom konaní. Najvyšší súd Slovenskej republiky však žiadne trovy dovolacieho konania povinnej nepriznal z dôvodu, že nepodala návrh na ich priznanie.

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.